

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 74.254 van 11 juni 1998
in de zaak A. 42.703/VII-9599.**

In zake : de v.z.w. NATUURRESERVATEN,
Vereniging voor Natuurbehoud in Vlaanderen,
die woonplaats kiest bij
Advocaat G. VERMEIRE,
kantoor houdende te GENT,
Voskenslaan 301

tegen :

de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering,
thans de Vlaamse Milieumaatschappij,
die woonplaats kiest bij
Advocaat M. BALLON,
kantoor houdende te ANTWERPEN,
Justitiestraat 77.

tussenkomen de partij :

de n.v. BASF ANTWERPEN,
die woonplaats kiest bij
Advocaat bij het Hof van Cassatie
L. DE GRUYSE, en Advocaat D. D'HOOGHE,
kantoor houdende te BRUSSEL,
H. Wafelaertsstraat 47-51.

D E R A A D V A N S T A T E, VIIe K A M E R,

Gezien het verzoekschrift dat de v.z.w. NATUURRESERVATEN op 5 juli 1990 heeft ingediend om de vernietiging te vorderen van het besluit van 14 december 1988 van de leidend ambtenaar van de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering waarbij aan de n.v. BASF ANTWERPEN een vergunning wordt verleend tot het lozen van afvalwater in de Schelde;

Gezien het verzoekschrift tot tussenkomst van 24 oktober 1990;

Gelet op de beschikking van 26 oktober 1990 die de tussenkomst van de n.v. BASF ANTWERPEN toelaat;

Gezien de regelmatig gewisselde memories van antwoord en van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door Auditeur E. LANCKSWEERDT;

Gelet op de beschikking van 11 april 1996 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memorie van de verzoekende partij;

Gelet op de beschikking van 4 maart 1998 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 14 mei 1998;

Gehoord het verslag van Kamervoorzitter M.-R. BRACKE;

Gehoord de opmerkingen van Advocaat G. VERMEIRE, die verschijnt voor de verzoekende partij, en van Advocaat M. BALLON, die verschijnt voor de verwerende partij, en van Advocaat J. BOUCKAERT die loco Advocaten L. DE GRUYSE en D. d'HOOGHE verschijnt voor de tussenkomende partij;

Gehoord het andersluidend advies van Auditeur E. LANCKSWEERDT;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Overwegende dat de gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

Op 9 februari 1988 dient de n.v. BASF ANTWERPEN een aanvraag in tot het verkrijgen van een lozingsvergunning teneinde haar afvalwater te lozen in de Zeeschelde.

Door de Vlaamse Waterzuiveringsmaatschappij wordt op 29 september 1988 een technologisch rapport opgesteld waarin voorgesteld wordt "een lozingsvergunning af te leveren voor het lozen van afvalwater in de Schelde, ANHA + NHA. Sectoriële voorwaarden : petrochemie, chloornijverheid, chloorwaterstoffen, samengestelde meststoffen, stikstofmeststoffen".

Op 14 december 1988 wordt aan de n.v. BASF ANTWERPEN de aangevraagde lozingsvergunning toegekend met betrekking tot de lozing van ander dan normaal huisafvalwater samengesteld uit industrieel- en sanitair afvalwater in de Schelde. Het lozingspunt van BASF is gelegen aan de rand van het natuurreservaat Groot Buitenschoor, dat beheerd wordt door de verzøkende partij.

Op 7 mei 1990 ontvangt de voorzitter van de v.z.w. NATUURRESERVATEN een brief van 4 mei 1990, uitgaande van de v.z.w. GREENPEACE, waarbij de bestreden vergunning wordt medegedeeld "opdat uw vereniging het instellen van een annulatieberoep bij de Raad van State zou kunnen overwegen".

Op 19 juni 1990 beslist de raad van bestuur van de v.z.w. NATUURRESERVATEN "dat bij gunstig advies, een verzoek tot annulatie bij de Raad van State dient te worden ingesteld. De Voorzitter wordt belast met de verdere uitvoering van de beslissing";

2.1.1. Overwegende dat de verwerende partij in haar memorie van antwoord opwerpt dat het beroep onontvankelijk is, daar het buiten de voorgeschreven termijn van zestig dagen na kennisname van de lozingsvergunning werd ingediend, daar die kennisname "evenzeer gebeurde door een schrijven uitgaande van een andere milieubeweging" dan de v.z.w. GREENPEACE;

2.1.2. Overwegende dat de verzoekende partij repliceert dat de beroepstermijn slechts is beginnen lopen vanaf de ontvangst van het schrijven van de v.z.w. GREENPEACE, te weten 7 mei 1990 en dat de verwerende partij nalaat het bewijs te leveren dat zij reeds vroeger kennis had van de bestreden vergunning;

2.1.3. Overwegende dat de tussenkomenende partij eveneens betoogt dat het beroep laattijdig werd ingesteld; dat zij in haar verzoekschrift tot tussenkomst er op wijst dat de bestreden beslissing reeds dateert van 14 december 1988, dat de verzoekende partij, die het natuurreservaat het Groot Buitenschoor, gelegen in de nabijheid van het lozingspunt beheert, niet kan aanvoeren dat zij pas op 5 juli 1990 kennis heeft gekregen van de lozingsvergunning en dat zij minstens de plicht had zich tijdig over het bestaan en de omvang van de lozingsvergunning te informeren; dat zij in haar memorie van tussenkomst daaraan toevoegt dat het onmiskenbaar vaststaat dat de verzoekende partij uiterlijk omstreeks februari 1990 kennis moest hebben van de bestreden vergunning, dat immers de v.z.w. GREENPEACE op 20 februari 1990 een actie tegen de tussenkomenende partij heeft ondernomen waarbij ook de afgifte van de nieuwe lozingsvergunning van 14 december 1988 werd gehekelde, dat die actie ruime belangstelling heeft verkregen in de geschreven en in de audiovisuele pers, zoals in De Morgen, Het Nieuwsblad, De Nieuwe Gazet, De Gazet van Antwerpen, De Gelderlander en De Provinciaal Zeeuwse Courant van 21 februari 1990, Het Volk en De Financieel Economische Tijd van 22 februari 1990, De Stem en De Polder van 23 februari 1990 alsook in het B.R.T.-avondnieuws van 20 februari 1990, dat ook de brief van GREENPEACE van 4 mei 1990 uitdrukkelijk wijst op de kennis die de verzoekende partij had van de acties van GREENPEACE van "enige tijd geleden"; dat zij opmerkt dat bij de beoordeling van het ogenblik waarop de verzoekende partij geacht moet worden van de bestreden handeling kennis te hebben gekregen, er ook rekening moet worden

gehouden met haar doelstelling, te weten "in het Nederlandse taalgebied te streven naar de ontwikkeling en de uitstraling van de natuurbehoudsgedachte in de breedste zin en naar de beoordeling van het natuurbehoud", alsook met artikel 4 van haar statuten waarin wordt bepaald dat zij het beheer van de natuurreservaten beoogt en zij haar medewerking kan verlenen aan alle groeperingen en instellingen die een gelijkwaardig of complementair doel nastreven;

2.1.4. Overwegende dat de tussenkomende partij in haar laatste memorie er op wijst dat een annulatieberoep wegens laattijdigheid moet worden afgewezen op grond van een geheel van gewichtige, bepaalde en met elkaar overeenstemmende vermoedens die aantonen dat de verzoekende partij meer dan zestig dagen vóór het instellen van het beroep van de vergunning kennis had; dat zij betoogt dat gelet op de actie van de v.z.w. GREENPEACE op 20 februari 1990, de ruime ruchtbaarheid die daaraan werd gegeven en het gegeven dat de verzoekende partij een natuurreservaat beheert waarvan zij beweert dat het de negatieve gevolgen ondergaat van de bestreden lozingsvergunning, die met elkaar overeenstemmende vermoedens ongetwijfeld bestaan; dat zij ook nog doet gelden dat de verzoekende partij niet de nodige waakzaamheid aan de dag heeft gelegd door enerzijds niet aan nieuwsgaring te doen in materies die haar rechtstreeks raken, anderzijds door op generlei wijze stappen te ondernemen om in het bezit te komen van een kopie van de betwiste vergunning waarvoor een eenvoudig schrijven aan de v.z.w. GREENPEACE had volstaan;

2.1.4.1. Overwegende dat niet wordt betwist dat de in het geding zijnde lozingsvergunning niet werd bekendgemaakt; dat de verzoekende partij stelt dat zij van de lozingsvergunning voor het eerst in kennis werd gesteld door het schrijven van de v.z.w. GREENPEACE gedateerd 4 mei 1990 en dat door haar zou ontvangen zijn op 7 mei

1990; dat de verwerende partij wel beweert, doch nalaat aan te tonen dat "deze kennisname evenzeer gebeurde door een schrijven uitgaande van een andere milieubeweging";

2.1.4.2. Overwegende dat meervermelde brief van de v.z.w. GREENPEACE aan de Voorzitter van de verzoekende partij luidt als volgt :

"Zoals u weet ondernam GREENPEACE enige tijd geleden een actie tegen de lozing van gevaarlijke stoffen in de Schelde door het chemisch bedrijf BASF te Antwerpen.

Aanleiding van deze actie was de nieuwe lozingsvergunning die door de VMZ op 14 december 1988 aan het bedrijf werd verleend en waarin de lozingsvoorwaarden, ondanks de verbintenissen aangegaan door België op de 2de Noordzee-Conferentie in Londen in november 1987, aanzienlijk werden versoepeld. In bijlage zend ik u een kopie van deze vergunning.

Ik meen dat uw vereniging als beheerder van het natuurreservaat Groot Buitenschoor meer dan wie ook belang heeft om deze vergunning aan te vechten voor de Raad van State. Inderdaad is het lozingspunt van BASF aan de rand van dit reservaat gelegen en hebben de lozingen van persistente, toxische en bio-accumuleerbare stoffen door het bedrijf ongetwijfeld een invloed op de flora en fauna van de slikken en schorren van het Groot Buitenschoor. Wij vernamen dat benthosonderzoek uitgevoerd door de R.U.G. zou hebben aangetoond dat de slikken in de omgeving van het lozingspunt biologisch zo goed als dood zijn.

Ik deel u dan ook de bijgevoegde vergunning mee opdat uw vereniging het instellen van een annulatieberoep bij de Raad van State zou kunnen overwegen. Vermits de wetgeving geen bekendmakingsmodaliteiten voorziet voor een dergelijke vergunning, begint de wettelijke termijn voor het instellen van een dergelijk beroep o.i. te lopen vanaf de ontvangst van dit schrijven";

2.1.4.3. Overwegende dat de verzoekende partij de inhoud van die brief niet betwist; dat uit die brief in elk geval kan worden afgeleid dat de voorzitter van de raad van bestuur van de verzoekende partij op de hoogte was van het feit dat de v.z.w. GREENPEACE op 20 februari 1990 een actie had ondernomen "tegen de lozing van gevaarlijke stoffen in de Schelde door het chemisch

bedrijf BASF te Antwerpen"; dat evengenoemde firma reeds sedert 1977 over een lozingsvergunning voor industrieel afvalwater in de Schelde beschikt, waarvan het lozingspunt gelegen is aan de rand van het natuurreservaat Buitenschoor; dat dit natuurreservaat door de verzoekende partij wordt beheerd; dat de tussenkomende partij het bewijs levert dat aan de actie van de v.z.w. GREENPEACE en de aanleiding daartoe, te weten de nieuwe lozingsvergunning die de tussenkomende partij zou toestaan meer industrieel afvalwater te lozen dan voorheen het geval was, in talrijke kranten van uiteenlopende strekking, alsook in het B.R.T.-nieuws van 20 februari 1990 ruime ruchtbaarheid werd gegeven; dat van een v.z.w. die tot maatschappelijk doel heeft te streven naar de ontwikkeling en de uitstraling van de natuurbehoudsgedachte in de breedste zin en die in het bijzonder beoogt de aankoop, het in huur nemen en het beheer van natuurreservaten en die "haar medewerking kan verlenen aan alle groeperingen die een gelijkaardig of complementair doel nastreven", een bijzondere interesse en betrokkenheid kan worden verwacht voor de materies die de v.z.w. rechtstreeks raken en voor hetgeen zich binnen haar activiteitsfeer afspeelt; dat daartoe moet worden gerekend de actie van de v.z.w. GREENPEACE tegen het toekennen van de omstreden lozingsvergunning aan de rand van het door de verzoekende partij beheerd natuurreservaat; dat in acht genomen de collectieve dynamiek en de sensibilisering die een v.z.w. natuurvereniging kenmerkt, de maatschappelijke weerklank die de actie van de v.z.w. GREENPEACE tegen de nieuwe lozingsvergunning heeft gehad, het concreet gegeven dat minstens de voorzitter van de raad van bestuur van de verzoekende partij op de hoogte was van de actie van de v.z.w. GREENPEACE, naar recht en redelijkheid moet worden aangenomen dat eveneens de beweegreden om tot die actie over te gaan de verzoekende partij niet kan zijn ontgaan en zij dus kennis had van de nieuwe lozingsvergunning alsmede van het feit dat althans volgens de

v.z.w. GREENPEACE de nieuwe lozingsvoorwaarden ten overstaan van de vorige waren versoepeld;

2.1.4.4. Overwegende dat, aangenomen dat het niet zeker is dat de feitelijke kennis die de verzoekende partij eind februari 1990 over het bestaan van de kwestieuze lozingsvergunning bezat, wel voldoende was om deze op nuttige wijze met een annulatieberoep te kunnen aanvechten, zij van haar kant alert had moeten reageren door met de vereiste spoed stappen te ondernemen hetzij bij de v.z.w. GREENPEACE zelf, met wie blijkbaar goede contacten worden onderhouden, hetzij bij de bevoegde overheid om de juiste inhoud van de bestreden beslissing te kennen; dat echter niet blijkt dat van zodra de verzoekende partij redelijkerwijs het bestaan van de nieuwe lozingsvergunning kende door haar enige poging werd ondernomen om de juiste inhoud ervan te kennen; dat alhoewel de tussenkomenende partij dat gebrek aan waakzaamheid heeft aangeklaagd, de verzoekende partij die grief niet heeft weerlegd; dat de verzoekende partij blijkbaar passief heeft afgewacht tot wanneer de v.z.w. GREENPEACE twee en een halve maand na de bewuste actie haar uit eigen beweging de vergunningsbeslissing had toegestuurd om deze alsdan vier en een halve maand na die actie met een annulatieberoep te bestrijden; dat het niet in de macht van een potentiële verzoekende partij mag liggen om wanneer zij het bestaan kent van een beslissing welke niet moet worden betekend of bekendgemaakt, waarvan zij vermoedt of weet dat deze haar tot nadeel kan strekken, elke poging om een volledige kennis van haar inhoud te verwerven naar goeddunken uit te stellen en zodoende de aanvangsdatum van de termijn van beroep willekeurig te verschuiven; dat de exceptie gegrond is; dat het beroep niet ontvankelijk is,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het beroep wordt verworpen.

Artikel 2.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van de verzoekende partij.

De kosten van de tussenkomst, bepaald op drieduizend frank, komen ten laste van de tussenkomende partij.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op elf juni 1900 achtennegentig, door de VIIe kamer, die was samengesteld uit :

Mevr.	M.-R. BRACKE,	kamervoorzitter,
de HH.	D. VERBIEST,	staatsraad,
	R. STEVENS,	staatsraad,
Mevr.	V. WAUTERS,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

V. WAUTERS.

M.-R. BRACKE.